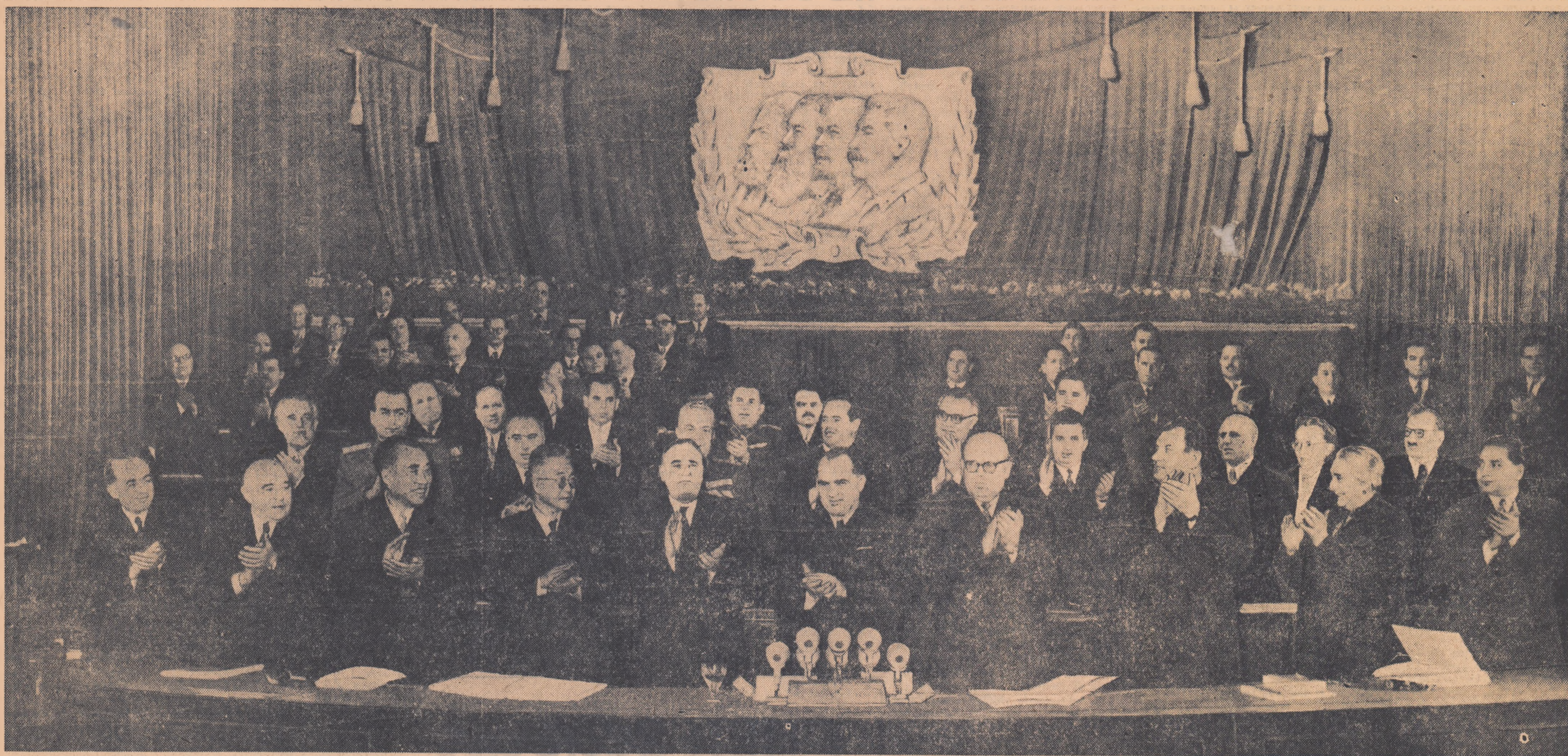

GAZETA LITERARĂ

Anul II, nr. 52 (94) - Joi 29 decembrie 1955

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

6 pagini 50 bani

Prezidiul Congresului, după citirea Raportului de activitate al C.C. al P.M.R., prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej. În rîndul întii, de la stînga la dreapta tovarășii: Iosif Chișinevschi, Mátyás Rákosi, Clu De, Interpretul său, Gheorghe Gheorghiu-Dej, Constantin Pirvulescu, Chivu Stoica, A. I. Kirilenko, Dolores Ibaruri, Gheorghe Apostol; în rîndurile al doilea și al treilea, de la stînga la dreapta, tovarășii: Ștefan Voltec, Alexandru Drăghici, Ene Țurcanu, Ludovic Csupor, Petre Borilă, Florian Dănilache, Emil Bodnăraș, Leonin Sălișjan, Ianoș Fazekas, Alexandru Moghioros, Miron Constantinescu, Nicolae Ceaușescu, Dumitru Colui, Constanța Crăciun, Teodor Iordăchescu. În fund, stînga, conducătorii ai delegațiilor partidelor comuniste și muncitorești frățești invitate la lucrările Congresului; în fund, dreapta, membri ai secretariatului și comisiilor Congresului.

Succese însemnate au fost raportate în domeniul literaturii și artei.

Deosebit de îmbucurător este faptul că în literatura și arta noastră își dau mina scriitorii și oamenii de artă din diferite generații.

Tot ce are mai talentat literatura și arta românească participă astăzi la opera de dezvoltare a culturii puse în slujba poporului. Furia pe care acest fenomen o stîrnește oficinilor propagandei imperialiste este, în felul ei, o recunoaștere a succeselor dobîndite de partid în opera de dezvoltare a culturii în R.P.R.

Scriitorii și artiștii noștri continuă tradițiile literaturii și artei înaintate a trecutului, tradițiile clasicele literaturii și artei noastre. Ei se străduiesc în marea lor majoritate să reflecte în operele lor realitatea noastră și să contribuie activ la opera de educare a oamenilor muncii în spiritul socialismului. Ei urmează îndemnul și pilda lui Mihail Sadoveanu, care a scris cu atîta dreptate: „Literatura nu poate fi izolată de interesul permanent al obștei muncitoare. Țara nouă n-are ce face cu literați „care nu fac politică” și cu cei care pretind că dormitează în turn de fildeș. Țara nouă are nevoie de scriitorii militanți în vederea progresului ei necontenit”.

Oamenii de litere și de artă au izbutit să creeze în ultimii ani opere care s-au câștigat pe merit dragostea poporului. Dar succesele obținute nu trebuie să ducă la crearea unei atmosfere festive, de automulțumiri. Multe dintre temele mari și dintre aspectele fundamentale ale luptei eroice a poporului muncitor pentru construirea socialismului, ca și din istoria ultimilor decenii, nu și-au găsit oglindirea în literatură și artă decât în slabă măsură. Unele opere suferă de tendința de a simplifica realitatea, de a o prezenta în chip schematic, ceea ce se manifestă în deosebi în prezentarea slabă din punct de vedere artistic a superiorității noului, a procesului de înfrîngere și de lichidare a ceea ce este vechi. Lipsite de viață sînt în unele opere literare figurile făuritorilor noii societăți.

Realismul socialist exclude deopotrivă tendința de a prezenta viața în culori trandafirii, de a ignora conflictele ei, ca și tendința de peșculă bolnăvicioasă a tot ce este putred, morbid, de prezentare în culori întunecate a realității noastre și a erorilor vechii noi. Poporul cere scriitorilor și artiștilor opere care să înfățișeze esența fenomenelor social-istorice descrise, să prezinte realitatea noastră nouă în continuă dezvoltare, să redea toată bogăția ei inepuizabilă, toată multilateralitatea ei și, înainte de toate, să înfățișeze uriașa muncă creatoare, prin care poporul construiește noua orînduire și se transformă el însuși.

În condițiile regimului democrat-popular, operele de literatură și artă sînt cunoscute și prețuite de milioane de oameni. Acest public nou, setos de frumos, cere creatorilor ca operele lor să fie făurite la un înalt nivel de măiestrie, așa cum merită temele mărețe cărora le sînt consacrate. Artei veritabile îi este străin tot ce este searbăd, cenușiu, simplist, îi este străină trivialitatea și naturalismul.

Dusman al oricărei nivelări sau egalizări mecanice în materie de creație, realismul socialist oferă creatorului cele mai largi posibilități de manifestare a personalității sale artistice, dînd frîu liber unei mari varietăți de stiluri și gusturi artistice.

Pentru ca literatura și arta noastră să înflorească și să se dezvolte, trebuie înălțat din cale tot ce o împiedică în mersul ei înainte. Organizațiile noastre de partid au sarcina de a combate cu hotărîre tălmăcirea reciprocă, spiritul de grup, tendința de a prefera o atmosferă stătută unei discuții curajoase, adică principiale, pătrunsă de spirit de partid.

Trebuie dusă o luptă neîncetată împotriva influențelor ideologice străine în domeniul creației artistice. Împotriva felurilor resturi ale influențelor literaturii și artei burgheze din occident, de genul formalismului și subiectivismului.

Sîntem conștienți că scriitorii și artiștii noștri vor da noului popor opere demne prin conștiința lor de idei și prin forța lor artistică, de epoca furtunoasă a transformărilor revoluționare pe care le trăiește patria noastră.

(Din Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. la Congresul al II-lea al partidului, prezentat de tovarășul GH. GHEORGHIU-DEJ, prim-secretar al C.C. al P.M.R.).

INIMI LA CONGRES

Tot mă gîndeam cu ce să vă asemăn,
In ce să caut chipul viu și gemăn
Al ridicării roșului mîndăț
De toți de-odată-n sală la votat

Un cîmp de maci, grădînă de garoafe?
Drapele-n mers a noii noastre slave?
Dar astea-s poezie prea bătrînă —
Căci voi aveți chiar inimile voastre-n mînă!

ANULUI 1956

Cu tine-ncepe noul cîncinal,
Așa te va cunoaște viitorul, —
Tu navă grea, cu proră de coral
Pe care-o-asteaptă lîngă jărm poporul

Ca să vedem cum salnici muncitorii
Din coaja-și ferice vor desface.

An plin de noi speranțe, harnic-an,
Eu te-am zărit cum te-ndreptai spre azi,
In timp ce mă uitam ca prin ochean
Prin marele tunel de la Bicaz!

Adu tractoare, pîlcuți peste șaș,
Iar pentru riuri stăpînice baraje,
Un trai mai luminos, un trai ales
In colective și în abataje.

Adu cu frații tăi cei cinci, victorii
In socialism, în lupta pentru pace,

Și bucurie mare tuturor
Adu-ne tu și fili-ne o treaptă
Ce luminată de Partid, așteaptă
Ca s-o urcăm, mîncînd blînduitor.

Mihail Beniuc

În acest număr semnează:

Rafael Alberti, Acad. Tudor Arghezi, Maria Banuș, Aurel Baranga, Ury Benador, Acad. Mihail Beniuc, Radu Bouréanu, Savin Bratu, Marcel Breslașu, Eusebiu Camilari, Ion Călugăru, Ov. S. Cîrnehăneanu, S. Damian, Eugen Frunză, Mihail Gafița, Paul Georgescu, Alexandru Kirîțescu, Kiss Janö, Erik Majtenyi, Rusalîn Mureșanu, Ana Novak, Veronica Porumbacu, Ion Marin Sadoveanu, Alfred M. Sperber, Acad. Zaharia Stancu, Acad. Tudor Vianu, Romulus Vulpescu.

Conducerea înțeleaptă a Partidului

Deschiderea Congresului Partidului, eveniment de o însemnată deosebită în viața țării noastre, a fost întâmpinată prin muncă însușită, plină de elan a poporului muncitor. Oamenii muncii din Republica Populară Romînă privesc cu nemărginită încredere spre Partidul clasei muncitoare, care-și conduce ferm în lupta pentru pace și socialism. Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. expus la Congres de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, primul secretar al C.C. al P.M.R., înfățișează tabloul marilor cuceriri obținute în anul regimului de democrație populară prin activitatea harnică și devotată a întregului popor, sub conducerea Partidului. Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. reflectă transformările uriașe care au avut loc în țara noastră după dobîndirea regimului burghez-muncitoresc și aprobă cu entuziasm sarcinile de viitor și căile de dezvoltare pe care Partidul le arată întregului popor. Principala realizare a luptei poporului condus de partid, a fost instaurarea și consolidarea noii puteri populare. Regimul democrației populare este opera poporului, adevăratul făuritor al istoriei. Întărirea stăului democrat-popular și a bazei sale de neclintit — alianța clasei muncitoare cu țărănimia muncitoare, sub conducerea clasei muncitoare — constituie datoria esențială pe care Partidul o indică întregului popor. Alianța muncitorească-țărănească este chezia rezolvării cu succes a sarcinilor reconstrucției socialiste a agriculturii și a creării unei economii socialiste unitare la orașe și sate.

semnate, prevăzute în cadrul celui de al doilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale, înfățișînd perspectivele consolidării noului orînduirii și asigurării satisfacerii necesităților mereu crescînde ale poporului muncitor. Menirea fundamentală a celui de al doilea plan cincinal rezidă în crearea economiei socialiste unitare pe baza creșterii continue a industriei socialiste și a realizării transformării socialiste a agriculturii, astfel încît sectorul socialist din agricultură să fie preponderant ca suprafață și ca producție-marfă în anul 1960. Producția globală industrială va spori cu 60—65%, din care producția mijloacelor de producție cu 70—75%, iar a bunurilor de consum cu 50—55%. Se arată, de asemenea, în raportul de activitate că, în cursul celui de al doilea plan cincinal productivitatea muncii trebuie să crească în industrie cu cel puțin 45—50%, pentru a obține o creștere calitativă a industriei socialiste. Prețul de cost în industria republicană va trebui să fie la sfîrșitul celui de al doilea plan cincinal, cu cel puțin 15—20%, mai mic decît în 1955, iar în construcții cu cel puțin 20%. În felul acesta, în anul 1960 se vor putea realiza economii de ordinul a 25 miliarde lei în industrie și aproape 7 miliarde lei în construcții. Pentru obținerea acestor succese se prevede perfecționarea considerabilă a procesului tehnic, introducerea sistematică și perseverentă a tehnicii celei mai moderne și a tehnologiei înaintate, ridicarea calificării cadrelor noastre.

Prețurile puterilor cucerite la sate de regimul democrat-popular deschid posibilitatea înaintării într-un ritm mai accelerat pe calea transformării socialiste a agriculturii. Înlăturarea disproporției dintre slaba productivitate a micii producții de măruri, ritmul lent al dezvoltării sectorului socialist în agricultură pe de o parte și creșterea industriei socialiste pe de altă parte, constituie o necesitate obiectivă a dezvoltării economiei naționale. Treccrea de la mica producție țărănească la marea gospodărie agricolă socialistă este unchiul drum pentru soluționarea deplină a problemei creșterii marfă și pentru aprovizionarea îmbogățită a populației cu produse agricole, pentru creșterea permanentă a nivelului de trai al poporului muncitor, pentru asigurarea industriei cu materii prime. Raportul de activitate indică obiectivul mărei în domeniul ridicării agriculturii: atingerea în anul 1960 a unei producții de cel puțin 15 milioane tone cereale, din care grâu și secară cel puțin 5,5 milioane tone, iar porumb 8—9 milioane tone. Telul principal în agricultură, în cursul celui de al doilea plan cincinal, rămîne ridicarea considerabilă a producției agricole-marfă, mai ales a celeia provenite din sectorul socialist al agriculturii. În anul 1960 cantitatea de produse agricole-marfă provenite din sectorul socialist al agriculturii va trebui să fie de 60—70% din întreaga producție agricolă.

Realizările construcției socialiste au determinat sporirea venitului național cu peste 2,5 ori față de anul 1948. Nivelul de trai al oamenilor muncii a crescut simțitor în cadrul primului plan cincinal. Anul se dau în folosință oamenilor muncii numeroase locuințe, statul investind mari fonduri bănești pentru învățămînt, odihnă, înorlirea sănătății celor ce muncesc. Unitatea poporului muncitor, capacitatea creatoare dovedită în activitatea de construcție, ridicarea bunii stări, sînt urmarea conducerii înțelepte a Partidului Muncitoresc Român.

Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. a prezentat înaintea oamenilor muncii din țara noastră sarcinile în-

Gazeta literară

(Continuare în pag. 2-a)

Salutul Uniunii Scriitorilor din R. P. R. către cel de al II-lea Congres al P. M. R.

Miercuri 21 decembrie, la Casa Scriitorilor „Mihail Sadoveanu”, a avut loc o adunare festivă închinată celui de-al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român.

Adunarea a fost deschisă de Mihail Beniuc, prim secretar al Uniunii Scriitorilor din R.P.R., după care Dumitru Corbea a vorbit despre succesele dobîndite de regimul nostru democrat popular sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român.

Eugen Jebeleanu a dat apoi cîteva telegrami de salut a scriitorilor către cel de-al II-lea Congres, în care se spune:

Scriitorii din Republica Populară Romînă trimisîți celui de-al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român un salut din inimă. În anul ce s-a scurs de la eliberare, ani în care cei mai buni scriitori ai noștri, vîrstnici și tineri, au simțit necontenit ajutorul și îndrumarea partidului, noi am pus în slujba poporului scrisul nostru, ca să contribuim la muncă lui uriașă pentru dobîndirea răzîmșilor burgheze și mîgălești, pentru realizarea oamenilor muncii, patriotismul socialist și internaționalismul proletar constituie forța activă în atîtdeuna noastră obștească și în munca noastră este să înfrîngem artistice în cuvînt pentru oamenii muncii gîndurile și vreaea partidului, așa cum este să înfrîngem de către popor prin munca lui roșnică în această vreme, a luptei mărețe pentru nimicirea exploatarei omului de către om.

În acești ani literatura din țara noastră s-a înalt, ceea ce este prețios în trecut a fost redat maselor populare de cititori, iar literatura de azi s-a îndreptat pe drumul realismului socialist. Spiritul de partid a devenit hotărîtor pentru conștiința și activitatea scriitorilor. Dragostea pentru realizarea oamenilor muncii, patriotismul socialist și internaționalismul proletar constituie forța activă în atîtdeuna noastră obștească și în munca noastră este să înfrîngem artistice în cuvînt pentru oamenii muncii gîndurile și vreaea partidului, așa cum este să înfrîngem de către popor prin munca lui roșnică în această vreme, a luptei mărețe pentru nimicirea exploatarei omului de către om.

La cel de-al II-lea Congres al partidului nostru s-au adunat cei mai buni filii ai poporului, ca să se pună în câmpul dreață tot ceea ce s-a realizat și tot ceea ce mai trebuie să se realizeze în patria noastră pentru fericea celor ce muncesc. Așteptăm de la ei cu sete îndreptării vîitorilor victorii ale poporului nostru.

Cu sufletul alături de cel ce lucrează la Congres, ne angajăm să ducem prin scrisul nostru mai departe cuvîntul partidului în mijlocul poporului. Ne angajăm să fim oșteni în prima linie a constructorilor socialismului. Combătînd ceea ce este dușmănos, ceea ce este pozitiv ideologiei marxist-leniniste, ne angajăm să promovăm tot ceea ce este merit și înalte progresul nostru în lupta sa istorică.

Trăiască cel de-al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român!
Trăiască Partidul Muncitoresc Român!

Trăiască Republica Populară Romînă!

In numele Conducerii Uniunii Scriitorilor din R.P.R.
MIHAIL SADOVEANU

Străns uniți în jurul Partidului

Congresul

Client de bună bucată de vreme, aproape exclusiv al lui Hipocraț, al nevrozilor și firocnicilor lui, n-am prea avut pleileiri, decât biblind din auzite, să iau un contact aproximativ cu conturile așezărilor socialiste ce la noi. În casa de pat a spitalului, ascultam cimpoul, flautul sau fluierul cîte unui cioban, ori vioara, năul și țambalul tarafului de lăutari. Executanții nu erau cele trei, patru mari talente îndoielnice, oficiale, de pe timpuri, simpatizate la cheful pină la ziua, al unui domn ministru, delectat în „local” să-i zică pe cobză, la urechi, țigănu în haină neagră nădușită, tristește proaste porcării de cuplări, pe șopite. Scula de șuierat sau cu strune era purtată de țărani autentici, ale căror nume și porecle nu trecuseră, zeci și sute de ani, dincolo de stîna singulară, de prin depărtările cu ceață vinată, dintre piscuri și stînci despletite. Tîgăni în mahalale muzice, se ridica dintr-odată la înălțimile inspirate curate. Stan Marin, Georgehe, cu Petrii, Nicolaie Goază, Dumitru Bleau, care din șes, din păpîrșuri, din porumbiști; care din Gorjul Retezatului, din Broșteni, din Bărgănuș ori Dorohoi, se vedeau artiști fără să știe și fără să fi fost pînă atunci pomeniți. Geniul românesc, îngropat în marile tăceri ale țării, era de față, între fiote și seringi.

Pe urmă, teatrele săsești cu actori în cojoc și țifari, remarcabili, jocurile satelor, promovate în Capitală, borele, călugării. Zeci de teatre înființate an după an, în țințuri și orașe, în provincii. O mișcare vie, continuă și aprigă, de lepădare a crisalidei unui înțineric secular, care, desigur, n-a supărat indiferența telurică a plugarului față de celebritatea gazetărească.

De curînd, Marla Tînașe, cîntăreața de obîrși a folclorului nostru, a primit premiul meritat. Preocupat cu de-arănuțul de expresie viu ale coea ce limba scrisă numește artă, guvernul s-a gândit și la alte onoruri meritate ale Mariei Tînașe, înființînd pentru ea, o catedră la școala medie de muzică. Ea știe să calcie cuvîntul și silaba, să arunce zbenghiul accentului unui vers în punctul unde cade și puzul ideii, și dă, fără greș, întodeauna ghîrlana în relief a unui cîntec de opincă. Cîntăretele au de învătă de la ea atîta timp cît dăruia femeie mai are răgazul de vîrstă puternic, frumusețea graului încovoiat pe scripă.

De scurtă vreme, bolnavul a început să circule și să iasă pe patru roți. A început să și vadă, nu numai să audă, să vadă și alte lucruri, nu numai medic și medicină. El nu mai zărește cu ochii de odinioară, căci l-a rămas cam întreg numai unul. Dar și un sfert din el e, pină una-alta, încă de ajuns.

După vreo cincizeci ani de rătăcirii prin neanturi a intrat din întâmplare în fosta grădă Alcahay, azi o vastă expoziție de cărți, de o sobră frumusețe universitară.

A l' Domnișoara Mihi... Aproape să nu ne mai recunoaștem! Ce mai faci? Cîi ne înăstră împăratește, și nervoasă, servea toate cărțile pe care le știa, cu conținut cu tot, din afară. A albit! Nu mi-am permis să o întreb după cîți copii... Probabil că are. E cam trasă la pleoapă, dar surisul e același, de acum cincisprezece-douăzeci-douăzeci și cinci de ani... Pardon!

Am mai fost dus, bolnavul, în capătul bulevardului dinspre Cotroceni, la un spectacol de balet, Fintina din Baccisara, cinci acte dansate în pantomimă. M-am nedumerit într-un edificiu vast, cu săli și largi coridoare imense, clădit nu știam cînd, și țeșit din pămînt, ca la un semn de baghetă.

— Unde sîntem? am întrebat.
— E teatrul de operă și balet.

N-aș putea mărturisii cîinstii că genul operă ar fi pe gustul meu de primitiv. Nu mi se potrivește cu urechea, sî aude pe conte sau pe marchiz cerînd 200 de grame cîntate, de fromage de Roquefort unei ducese. Dar în toate țările din lume opera e un monument de mare civilizație, repertoriu și arhitectură. O avem în forma teatrului muzical, destinat pentru concerte. Sînt cel puțin 30 de ani de cînd tot aflam că meru „la anul” se va clădi o superbă Operă Romîniă, care funcționa decăndată meru într-o magazie de pe chezură, că va fi înăstră împăratește, după cele mai moderne și mai științifice date spectaculare, că va fi zidită pe „planșeu” de beton al gîrlei, ori în pișta zisă a Senatului, un senat oprit din construcție la nivelul subso, ori mai înspre hale, dacă nu mai către Cîșmigiu... Cu studiile și misiunile parașitice și manechinelor în străinătăți, s-a păpat sumedenie de aur și Opera a rămas magazia cu beuri electrice la ușa de intrare, de lângă Azilul de noapte. Acum această faimoasă Operă a fost realizată în proporțiile ei neașteptate, de întindere și confort, pe făcute, într-o noapte, într-o clipă și într-un peizaj gîndit. Poftim!

Cîrmuirea socialistă biruie în muzică, în teatru, în librărie, în editură, în sport, în arhitectură și știință, în literatură. Din polițea profesională las literatura la coadă.

Ne găsim în plin Congres al II-lea al Partidului Muncitoresc. E de reținut, din expunerile, una a primul secretar al Partidului, Gheorghiu-Dej și egalul său Miron Constantinescu, membru în Biroul Politic al Partidului, concepție referitoare la evoluția literaturii. Acestui mers în sus și înainte i se consacră mijloace unice în ce privește liniștea și munca scriitorilor, într-o epocă în care analfabetismul de optzeci la sută, de odinioară, stîrpit, dă milioane de cititori, pină mai deunăzi orbi pentru carte, și editții în variatele case de editură ale Statului, de zeci de mii de exemplare, plus, pe lângă ziare, periodice săptămînale și mensuale, cu minimum de 100.000 tiraj.

A face comparații cu brigandajul editorial din trecut, împotriva căruia personal m-am zbatut sub fel-de-fel de guverne, ani și ani de zile, în desert, și cu nepăsarea aventurilor politice de toate culorile cu putință, e de prisos. Toată lumea știe ce s-a petrecut în ultimii 50 de ani de industrializare protejată; de pină la război: petrol, zahăr, hîrle, metalurgie, uzine peste uzine, pentru nesăluții păturii de rîședă ostină, ostidă oricărui veletid de la inimă la minte. Dacă Anton Panu, Eminescu, Creangă, Caragiale și alții, citiți în expozeul d-sale de către Miron Constantinescu, s-au revelat valori concrete și au dat literaturii romînești documentul celui mai feroce desmăi, ei au făcut-o pe propria lor socoteală, răspundere, sârice și jertfă; Pann, cîntăreț în strană, Eminescu, rob al unei gazețe boierești, Creangă, rășopit, Caragiale vînzător de bere cu paharul, iar ceilalți, trăind între cerbie, parchet și pușcărie, de la o zi la alta, dar mingind în interval, ca să capete un împrumut, o leață derizorie sau o pomână, condiționată și năzuoașă, anatomia gusilor „elernante, ale țeighețarilor, deveniți clovonevi, autori și înfămurate și cenzozi, din întreprinderi, fabrici, întreprinderi, recolte și bănci.

Asemenea împirii și împrejurări nu se vor mai întoarce niciodată.

Tudor Argezi

Invățăminte esențiale

Congresul al II-lea al Partidului prilejuiește o manifestare impresionantă a dragostei și încrederii poporului nostru muncitor față de avangarda sa constîntă care-l conduce pe drumul socialismului. În aceste zile, cînd atenția tuturor oamenilor cîinstiți din țara noastră, e concentrată asupra dezbaterilor din Congres, ca deșaberi ce privesc de aproape vișturile lor cele mai înalte și mai îndrăznețe, setea lor de ferice și hotărîrea de a lupta pentru a o cuceri, scriitorii nu se simt mai puțin părțași la aceste preocupări.

Raportul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, ca și diferitele lui cuvînt din Congres dau o atenție deosebită muncii artistice socială conform principiului leninist o parte integrantă a cauzei proletare. Precipări profunde, idee luminoasă, de o însemnată însemnată, vin să deschidă căi noi literaturii noastre, să o ajute să-și îndeplinească mărețele sarcini sociale. Critica literară găsește aici învățăminte de o excepțională importanță și totodată un îndemn plin de avînt. „Pentru că literatura și arta noastră sînt inflorată și să se dezvoltă, trebuie înălțat din cale tot ce o împiedică în mersul ei înainte” — arată tovarășul Gheorghiu-Dej. Ce sarcină mai nobilă i se poate cere criticului, ce misiune mai înaltă îl poate socoti? Se cuvine să înțeleg eforturile noastre, pentru a ridică recenzia, cronică, studiile critice la un înalt nivel principal, partinic, miștînd cît pasiune pentru artă demnă de epoca mărșă pe care o trăim, de oamenii minunai care o făuresc.

Criticul talentat și îndrăgostit într-adevăr de literatură poate contribui la acestea și dacă el nu modelează propriu-zis opere de creație ca scriitorul, e totuși tovarăș cu el în modularea chipului literaturii, a înălțării ei de ansamblu. Aceasta implică o mare răspundere față de popor și partidul nostru iubit ne-a învățat în zilele acestea să o simțim și mai mult.

Sînt numeroase probleme care preocupă astăzi viața noastră literară. Acolo unde critica nu aduce un punct de vedere competent, clar, principal, bazat pe învățătura de neclintit a marxism-leninismului influențele ideologice burgheze își fac loc, se răspîndesc și împiedică pe oamenii de artă să dea opere pe care poporul le așteaptă de la ei. În cuvîntarea sa, tovarășul Miron Constantinescu semnaleză primejdia necombaterii unor asemenea așa-zise „leorii” și noi, criticii, sîntem datori să reacționăm cu o mare promptitudine și forță ideologică împotriva lor.

Personal, întru angajamentul să fiu mai prezent ca pină acum în frontul critice, să mărec combativitatea articolelor mele, să mă străduiesc să fac din ele tovarăși buni de luptă pe frontul nostru literar unde poezia, proza și dramaturgia, însuflețite de idealul socialismului, luptă împotriva barbariei și a înjosirii noțiunii de om și pentru ridicarea ei la cea mai înaltă accepție pe care a cunoscut-o istoria.

Ovid S. Crohmălniceanu

Citirea Raportului

Citirea și meditarea raportului înfățișat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej Congresului al II-lea al Partidului Muncitoresc Romîni este o datorie esențială pentru toți acei care participă, într-un fel oarecare, la procesul producerii de bunuri materiale și morale din țara noastră. Importantul text al raportului prezintă nu numai realizările obținute în anii regimului popular, dar și căile ce i se deschid în epoca următoare. Poporul românesc, angajat în acțiunea de construire a socialismului, înțelege mai bine, lumina raportului, sensul și perspectivele muncii și sfîrșirilor sale.

Deși raportul înfățișat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej alcătuiește o unitate atît de solidă, incit nu e și cu puțință de a izola un singur pasaj fără a pierde din vedere înlesul întregului, este firesc ca din milioanele de cetățeni care l-au parcurs în întregime și l-au priceput în totalitatea lui, fiecare să se fi oprit mai stăruitor la acele părți care stau într-o legătură mai strînsă cu felul muncii și îndatoririlor sale. Sînt sigur că toți scriitorii și artiștii, toți care preocupă de problemele literaturii și ale artei, au înțeles cu cea mai mare atenție asupra acelor considerații ale raportului, adresate lor în special. Cuvintele temeinice și cumpătate care s-au spus cu această ocazie nu pot deci să obțină adeziunea cea mai generală. Recomandarea făcută artiștilor de a reprezenta „temele mari și aspectele fundamentale ale luptei eroice a poporului muncitor pentru construirea socialismului”, prevenirea împotriva „tendinței de a simplifica realitatea”, observația că „realismul socialist” exclude deopotrivă tendința de a prezenta viața în culori transfigurată, de a ignora conflictele ei, încurajarea orientării către ceea ce este sănătos și esențial, către formele înalte ale măiestriei și către „cele mai largi posibilități de manifestare a personalității artistice”, către o „mare varietate de stiluri și gusturi”, împotriva „tămîjirii” critice și a „spiritului de grup”, împotriva „formalismului și subiectivismului”, împotriva a „tot ce este searbăd, cenușiu, simplist”, pentru arta adevărată, străină de „trivialitate și naturalism”, pentru „operele demne prin conținutul lor de idei și prin forța lor artistică de epoca luptătoare a transformărilor revoluționare pe care le trăiește patria noastră”, toate aceste observații și îndemnuri alcătuiesc tot aflatul principii pe care le vor saluta deopotrivă și cu cea mai mare căldură toți lucrătorii noi din cultura și țării noastre.

Raportul observă într-un rînd: „Deosebit de îmbucurător este faptul că în literatura și arta noastră își dau mîna scriitorii și oamenii de artă din diferite generații”. În adevăr, sînt printre noi, scriitorii acestei epoci, oameni de vîrstă și formații deosebite, unii care au pășit de curînd în cîmpul creației, alții care au lăsat în urmă un drum mai mult sau mai puțin lung și au dat o parte mai mică sau mai mare a opereii lor. Pe toți ne unește însă dorința de a fi folositori patriei comune și culturii romînești. Cînd ni se cere deci să sprijinim formația unei arte și a unei literaturii sănătoase, adevărate, originale și vii, bogată în conținut, măiestrită în formele ei, acordată cu înaltele năzuințe ale socialismului, adică ale celei îndrumări sociale și politice care, afirmînd primatul muncii, luptă pentru dreptatea și libertatea aceluia care o săvîrșesc, nu putem să spunem decît că apeli este bine venit și că el trebuie ascultat și urmat.

Tudor Vianu

Infățișăm lamura vieții

A tît din raportul de activitate al C.C. al P.M.R. la al doilea Congres al partidului citi și din contribuțiile dezbaterilor, ni se înfățișează cu multă limpezime rostul literaturii și al contribuției scriitoricești în cadrul construirii socialismului din țara noastră. Se subliniază că literatura nu este un simplu joc grațios, o recreere de timp a celor închiși în turul lor de fildeș, ci o contribuție serioasă și eficace în cuprinsul muncii tuturor. De aceea ea e chemată să susțină această muncă, reflectînd toate urcusurile și coborîrile în mersul ei ascendent spre fericea întregului popor. Literatura trebuie să-și înceapă calea de pe acele poziții pe care se găsește toți cei care luptă pentru biruința noului împotriva muncilor vechi, de pe acele poziții pe care luptă poporul muncitor și cu acele poziții pe care ale lui. Măsură care, să o ferească de excese sau de insuficiențe de exprimare se găsește în personalitatea fiecărui scriitor, iar personalitatea aceasta, cu originalitatea ei de formă, în a sensibiliza și exprima, e tocmai ceea ce se recomandă minitorilor de condei, pentru a alcătui o priveliște cît mai bogată și cît mai variată a literaturii romine. Această diversitate de manifestări a altor personalități alcătuiește libertatea care nu numai că se dă dar se cere, pentru a înălța un autentic act de creație.

Aceasta e libertatea cea mare, scriitoricească, fecundă și bine-făcătoare, iar nu anarhia gîndurilor și pozițiilor unor personalisme sarbete și incapabile să transcrie adevăratele realități, dacă li s-ar cere. Libertatea de a se perfecționa neîncetat în concordanță cu interesele și materiale și morale ale tuturor, care este scriitorul care nu o are? Rămîne numai să știe să aleagă și să înfățișeze însăși lamura vieții, în mers, în formele cele mai expresive și artistice.

Marii noștri înaintași progresiști, iubitori de adevărată democrație de la Eminescu pînă la Mihail Sadoveanu au știut să o facă, neîntrecuți în măiestrie ca și în devotament pentru popor.

Să-i imităm și vom fi pe calea cea bună.

Ion Marin Sadoveanu

Sarcini fundamentale

Încă nu s-au încheiat amplele lucrări ale celui de-al doilea Congres al Partidului nostru și de pe acum ne apar — în toată măreția lor — atît aprecierea făcută de către conducătorii noștri realizării din perioada dintre cele două congrese, cît și sarcinile ce ni se trasează pentru înfăptuirea victorioasă a celui de-al doilea cîminal, în care pășim.

Am avut cîntea să ascult monumentalul raport al tovarășului Gheorghiu-Dej, ogîndă limpede a anilor înfrîntați și glorioși din trecut apropiat al Patriei, îndreptat și călăuză — firească și tutuzor — în toate societățile și în luptei noastre. Fără îndoială acest capital document de Partid ne concerne în egală măsură, în deplinătatea sa, în fiecare capitol și său și în ansamblul arțărilor și prevederilor sale, indiferent de țărîmul pe care ne desășurăm activitatea, Arareori mi-a apărut atît de clară inextricabila interdependență a tuturor fenomenelor vieții noastre de partid și de stat, repercutăniile hotărîtoare pe care le au succesele sau rămînerile în urmă dintr-un domeniu al opereii comune de construire a socialismului, asupra tuturor celorlalte domenii.

Atît raportul primului secretar al C.C. al Partidului, citi și luările de cuvînt ale altor conducători printre care ale tovarășului Iosif Chișinevski, Miron Constantinescu, Leonte Răutu, au vădit odată mai mult locul de deosebită însemnată pe care îl ocupă în preocupările Partidului nostru, sectorul ideologic. Analize făcute muncii în acest sector, sarcinile puse în fața tuturor celor cari îl aparțin — ideologic, cadre didactice, oameni ai culturii, științei și artei — vor constitui un neprețuit și nepuzabil ajutor în ducerea mai departe a succeseilor înregistrate, în lichidarea cît mai grabnică a confuziilor, a reticențelor, a baterii pe loc — sau pe alături!

Noi, scriitorii, membru de Partid, sau fără de Partid, am avut prilejul să primim, înmînăciute, uriașele realizări ale eroiceii noastre clase muncitoare, condusă de detașamentul său de avangardă — încrecutul partid ai comunistilor — și în același timp să măsurăm discrepanța flagrantă ce mai există între aceste realizări și puținul, prea puținul, reflectat în operele noastre din viața cea nouă a oamenilor noi, din cocloul acestei actualități înălțătoare — atît de diversă și atît de unitară.

Dar nu un copleșitor simțămînt de descumpănire ne cuprinde în fața acestor sarcini de a clîștia timpul cu care am rămas înnoaptea construcției și a constructorilor Patriei — ci dimpotrivă, o nemăsurată dorință de a sluji fără șovăire, fără răgaz, de a fine pasul, de a împlini chemările Partidului, care sînt ale poporului nostru întreg.

În ceea ce mă privește socotesc că sarcinile noastre permanente de militanți, de activiști, de ostași ai baricadei ideologice — parte integrantă a revoluției noastre — trebuie considerate în lumina lucrărilor congresului, cu un și mai ascuțit simț al răspunderii, că ele trebuie să se cristalizizeze nu în angajamente formale ci în planuri concrete de muncă, în punerea pe șantierul noului cîminal al unor opere temeinice, cu un înalt conținut de idei, pline de patosul giganticeii etape prin care trecem, strălucim de perspectivele rașionale ale viitorului nostru, realizate la nivelul celei mai severe exigențe artistice, ale celei mai desăvîrșite măiestrii — opere pe care oamenii muncii au dreptul să ni le ceară și noi datoria să li le dăm!

Pe măsura puterilor mele, mă voi strădui să trîduc în viață, cu și mai multă rivnă, fără a preocupă nici un efort, acest angajament care nu este numai al scriitorului ci și al cetățeanului și al membrului de Partid.

Marcel Bresslau

Spre noi succese

Grăia și competența cu care au fost tratate, în cadrul celui de-al doilea congres al Partidului, problemele artei și literaturii, arată încă o dată importanța pe care Partidul clasei muncitoare o acordă artei în înălțarea lumii noi, socialiste.

Îndeajful ce ni se dau, atît în raportul tovarășului Gheorghiu-Dej, citi și în cuvîntarea tovarășului Miron Constantinescu, reprezintă un mare și prețios ajutor în activitatea noastră.

Într-o măsură sinteză sint puse și rezolvate științifice chestiunile esențiale ale teoriei și practicii artistice, care fac obiectul celor mai de seamă preocupări ale noastre.

Partidul intră în miezul lucrurilor, taie nodul gordian al falsei lor antinomii și ne arată din nou calea largă, cu nesfîrșite perspective, a izbînzilor noastre viitoare: calea realismului socialist.

Dacă există vreunul dintre noi pe care o reușită sau alta în creație să-l fi îmbăt, apoi acela are prilejul să se desmeticească în fața justeii analize critice pe care Congresul o face literaturii noastre.

Mai clare ne apar în lumina acestei analize marxist-leniniste meritele și lipsurile muncii noastre.

Desigur că mă gîndesc în primul rînd la poezie. Mă gîndesc cîte lucruri frumoase s-au scris în ultimii ani, cîte poezii care vor rămîne în tezaurul veșnic al literaturii romînești, dar în același timp mă gîndesc cît de trunchiat, de unilateral se înfățișează tabloul vieții în ansamblul poeziei noastre. Cîi de plată și de ceașoasă apare uneori realitatea! Și ea numai plată și ceașoasă nu e. Această ceașă care estompează unori contururile și relieful realității, e doar efectul distanței care mai dănuie uneori între noi și obiect.

Să abolim orice urmă a vechii rupturi dintre artist și viață! Să fim noi însine o parte din uriașă inimă care bate, din luminosul cuget care despăcă zărite!

Să ne lipim mai strîns de solum fierbinte al vieții, să ne desprindem mai îndrăzneț pe aripile larg deschise ale fanteziei, iată ce ne cere Partidul, iată cheșia unor noi și temeinice succese.

Marla Banuș

Cronicarii actualității

Popoarele planetei noastre, indiferent de forma lor de organizare își afirmă cu hotărîre, țărîe și claritate voiața de a trăi în pace și înțelegere. Ele n-au poftă s-asculie absolut pe nimeni ce le-ar împinge la război. Toate popoarele știu că există anumite persoane avute și lacome de mari avutii — negustorii de tunuri și de moarte, — persoane din S.U.A., din Anglia, Franța și alte țări care și-au făcut calculele: prin războiul rece să înfomeze, să ducă la sape de lemn milioane și milioane de oameni, iar prin războiul fierbinte atomic sau termoneuclear să distrugă și să pustiască întregi continente cu oameni, cu animale și plante.

Acest moment istoric este folosit de toate popoarele care, cu toată greutatea și conștiința lor determinată, obligă pe calculatorii de război și pe procurorii lor să nu deslăștie catastrofa.

Iar în acest moment istoric al hotărîrii de luptă a maselor pe arena vieții internaționale, inclusiv masele poporului nostru, se ține Congresul al II-lea al Partidului Muncitoresc Romîni, congres-bilanț al vieții noi apărute de după unificarea clasei noastre muncitoare, congres în care se tratează liniile de dezvoltare viitoare.

Este nespun de firesc deci ca primul secretar al Comitetului Central al Partidului, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, să fi subliniat pe ce temele de granit s-a clădit viața cea nouă de către clasa noastră muncitoare, de fărînamia muncitoare și de intelectuali la legată de popor:

„În țara noastră, ideologia marxist-leninistă stă la temelia vieții de stat și exercită o înfîurire tot mai puternică asupra vieții sale sociale”.

Există sector de viață asupra căruia să nu se resimță puternic ideologia marxism-leninismului?

În deosebie este știut că viața comunistilor nu se caracterizează prin trăsături de ușurință, iar între bătăliile lor nu încap niciodată pauze. Comunistii sînt fărîntorii vieții noi și legați de prezent.

În acest al doilea congres s-au dezbătut cu mare bogăție problemele capitale ale construcției noastre socialiste, problemele revoluției culturale noi, legată prin mii și mii de fire de loc de ceea ce a fost științetei, de durată, în creațiile populare. Am înțeles că ritmul acestor culturi, în plină dezvoltare, este fără șașuri, că are cadența determinată de însăși respirația de viață, de pasiunea pentru creație a poporului nostru. Am înțeles că noi toți acei din largul front ideologic nu putem nici o clipă da uitării ideea că nu putem încheia un armistițiu cu dușmanul vieții socialiste, al culturii socialiste.

Pe frontul nostru ideologic unde „Partidul Muncitoresc Romîni consideră că o datorie sîmă a sa apărarea cu fermitate și consecvență, cum a spus la Congres tovarășul Miron Constantinescu, a ideilor marxism-leninismului, care sînt sultul activității noastre, aplicînd-le în mod creator, în condițiile concrete ale țării sale”, în nici o împrejurare, sub nici un chip nu se poate accorda din senin o amnistie dușmanului gîndirii noastre. Cuvintele noastre, culorile noastre se pot asemăna cu roua, dar roua aceasta nu-i menită să-i fămăduască pe dușmanii cauzei noastre mărșe.

Învățătura noastră, ne-a adus aminte Congresul al doilea al P.M.R., este știința care învătă pe cei exploatați și oropșiți să-și conducă mișcarea de eliberare națională și socială, să-și furească astfel de condiții ca să fie vece înălțurată exploatarea, iar în locul sclaviei salariate, al beznei inculturii, să se creeze condiții de creștere a belșugului, a libertății, a feridrii.

Învățătura noastră marxist-leninistă ne arată că noi sîntem cîntăreții, cronicarii, celei mai depine actualități; a clasei muncitoare, că nu gîndim și nu scriem altceva decît ceea ce ne cere, ceea ce-i de folos pentru poporul nostru, — în mersul său înainte, în revoluția sa culturală pe o treaptă mai sus azi decît cea de ieri.

Ion Călugăru

Adevăr și viață

Capitolul consacrat literaturii și artei în raportul prezentat la cel de-al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Romîni de către tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej alcătuiește un îndreptar categoric al muncii de creație artistică, așteptat de raportul — își dau mîna opera de dezvoltare a culturii, puse în slujba poporului.

Proletcultismul, schematismul, formalismul sterp, care și-au putut găsi unori chiar apărători și susținători, sînt demascate în tot ce au dăunător pentru literatură; ele nu vor mai putea dezorienta și descuraja deopotrivă pe vîrstnici și tineri. Importanța problemei a creației literare este enunțată în raport într-o cuprinzătoare și luminoasă formulă, făgăduitoare de fecunde și generoase perspective metoda realismului socialist, veritabilă forță generatoare de viață, adevăr și frumos artistic.

Înarmați cu această minunată forță creatoare noi, scriitorii, ne sîlțăm pe un plan nou în munca noastră, pornind cu avînt și dragoste spre obiective pină acum atîmte doar timid sau sporadic — teme de creație strîns legate de mărșă realitate socialistă din patria noastră, spre teme din actualitate.

Va trebui să combatem cu toată hotărîrea, să nu mai lăsăm să apară în navelă, în roman, în teatru ceea ce denaturează și falsifică adevărul despre oameni. Să nu ne sîm, așa cum unii dintre noi au făcut-o, să nu ne sîm a scrie, atunci cînd soarta erolor ne-o cere, cuvintele: „le iubesc”, de care se lereau anumiți așa-zisi îndrumători și impuneau și scriitorilor să le evite. Iubirea curată, sănătoasă, generatoare de lapte mărșe și eroice în muncă, în viața particulară a erolor, nu poate fi deloc asimilată cu morbidele divagații decadente ale literaturii burgheze.

Scriitor vîrstnic, care mi-am consacrat neșovălnic și cîinstit patruzeci de ani din viața teatrului romînesc, din adîncul inimii strig: slavă celui de-al II-lea Congres al P.M.R. l' Trăiască Partidului clasei muncitoare, partid care e și al nostru, al tuturor oamenilor muncii intelectuale, înfrății cu muncitorii de toate categoriile, pentru triumful socialismului în patria noastră!

Alexandru Kirîșescu

Cu inimile deschise

Am citit cu deosebită emoție cuvîntul Raportului. M-au entuziasmat premisele noului cîminal, incipîndu-mi cum va fi țara în anii ce vin. Am simțit încă o dată pe ce putere creatoare ne bîzum. Mi-am dat seama că noi ne scriem istoria cu mîna noastră și schimbăm geografia patriei cu puterea minții, sufletului și uneltelor.

Dar premisele celor cinci ani în cursere sînt un poem social uriaș cum numai un popor liber și-l poate fărî. Cuvîntul partidului, în ce ne privește pe noi scriitorii, este o trezire și mai puternică la conștiința de luptători în avangarda progresului. Trebuie să luăm aminte, să nu ne îmbătăm de succese și să adormim pe lauri. Epoca noastră este o epocă de luptă. Cine înțelege sau adoarme pe cîmpul de luptă nu are drept să se bucură la soboarele biruințelor. Cuvîntul partidului e călduzitor al operelor noastre și l-am primit și de data aceasta cu inimile deschise, ca niște transdăfiri spre soarele în răsărit. Trebuie să ne contopim cu realitatea fărîntătoare a epocii și să scoatem din adîncurile ei cea mai luminoasă lamură a faptelor și caracterelor, cum scoț mineri cristalele și aururile din adîncul straturilor geologice.

Să primim drept în fața marile și dificilele probleme ale creației artistice. Să ne luăm de drept cu greutatea și să le rezolvăm parte din lumina orizonturilor. Literatura trebuie privită cu cea mai mare gravitate. Cel ce o ia în ușor nu va scrie cărți bune niciodată. Scrișul cere cultură, umbiet prin țărî, nopți albe și sudoare. Să nu uităm nicînd aceste condiții sine qua non ale creației. Fără respectarea lor lucrările noastre îse necoavîngătoare și sumbre.

Nu trebuie să uităm că avem de scris opere-exemple, demne să ne înfățișeze și în fața generațiilor ce vin. De mai bine de zece ani dăm bătălii cu noi însine, cercetăm scrierile înaintașilor, muncindu-ne să dăm cititorilor personaje de neuitat, monumente prin vremuri.

Cînd sîntem poftiți la edituri și semnăm contracte, eu unul cred că trebuie să ne gîndim mult înainte de a ne pune iscălitura. Nu semnăm contracte nici cu directorii, nici cu secretarii, ci cu întregul nostru popor. Făgăduind prin iscălitura noastră muncitorilor din industrie și sătenilor, cărți bune, manuale de creștere necretată a sufletului. Contractul editorial e contract social. Numele e marșă a scriitorului. El poate fi ridicat la rang de steag, dar poate fi și coborît. Ni-l coborît atunci cînd scriem cărți în fața cărora cititorii zîmbesc cu tristețe sau decepționați.

În nici o perioadă a timpurilor scriitorii n-au avut condiții mai bune de viață. Generații de creatori au pierit odinioară ca iarba cîmpului. Trebuie să nu ne oprim aripile elenice, la preocupări mărșe care nu răspund nici unei aspirații nobile a sufletului omeneșc. Să fim cîntăreții neînfricați ai timpurilor noastre, mai mult decît martori ai istoriei.

Editorii nu ne poftesc niciodată să semnăm angajamente efimere, ci contracte cu întreaga noastră societate muncitoare. Deci, să nu preocupăm nimc și să răspundem din plin contractului ce-l semnăm cu societatea,

PREȚUIREA MUNCII LITERARE

Sărbătorile și bucuria ne îndeamnă de obicei să scriem cuvinte festive și de laudă. Și e firesc și bine să fie așa. Orice succes nu e numai al celui care l-a dobândit, ci e al tuturor tovarășilor lui. Aceasta cu adevărat mai mult astăzi, când spiritul solidarității și deosebita recunoștință solidarității între toți cei ce gîndesc la fel și luptă pentru același ideal, când acest spirit face ca realizările de valoare din toate domeniile de activitate să pătrundă direct și adine în mase, să slujească necontenit acestor mase. Recunoașterea meritelor deosebite, încununarea izbînzilor, au fost, în vechi timpuri, prilejuri de sărbătoare. Astfel că e îndreptățită și firesc bucuria pe care am simțit-o cu toții cînd în lista premiilor de stat pe 1954, creațiile literare care au fost distinse cu această înaltă prețuire din partea guvernului Republicii. În mîntă ne revin pasionatele versuri ale lui Mihai Beniuc din volumul „Mărul de lingă drum”, cîntarea mai mesteră dintre toate cîte au apărut închinată profilului moral al omului socialist, idealilor și sentimentelor sale; îl revădem, prînzînd vîscă din paginile romanului „Bărăgan” de V. E. Galan, pe comunistul Anton Filip, chip neuitat de om al zecilor noastre, conducător și transformator destoinic al oamenilor, zugrăvit de autor la înălțimea modelelor din realitate; ni se strînge inima încadîndu-ne asistînd, în poemul lui Mihai Dragomir „Războiul”, la drama străbătută de zăbucimota generație a tinerilor care s-au lăsat înfrînți în războiul antonescian, îndreptățind astfel compătimitatea și susținerea aspră pe care le-o adresează poetul; ni se perindă în gură dinădine ochilor galeria bogată de personaje vii ale „Orășului de pe Mureș” despre care povestește romanul lui Francisc Munteanu, roman înfrățit și expresiv, în diferite momente și împrejurări ale existenței lor; ne simțim din nou cucerit de frumusețea și simplitatea lui A. E. Baconski din „Cîntece de zi și de noapte” care-l situează pe poet printre poezii frumuseți al realismului nostru socialist; retrăim tot atât de proaspăt emoția cu care l-am urmărit pe Kiss Jenő pe drumurile patriei noastre noi, descoperind noua vîscă, noi oameni și totodată căile avîndurii poeziei.

dar și darnic cu toți oamenii cinstiți, el manifestă o superioră înțelegere a noului umanism, a patriotismului pe care le-a sădit și le cultivă în sufletele ideii socialiste:

Sînt măr de lingă drum și fără gard
La mine-n ramuri poame roșii ard.
Drumețele, să ieși fără stîlă
Că n-ai să dai la rîmieni scoateală.
Iar dacă vrei s-ai aduci cuiva mulțam
Adu-ți fărîmă ce sub mine-o am.
E țara ce pe sinul ei ne ține
Hrînindu-ne pe ține și pe mine.

Volumul acesta al lui Mihai Beniuc este în întregime unul vorbind despre marea omului epocii noastre, despre combativitatea lui, despre dragostea lui pentru socialism și despre încrederea în partid. Cele mai bune trăsături ale scrierilor lui Beniuc sînt aici puse în slujba promovării idealului socialist; prin forța cu care sînt exprimate artistic înalte ideile ale epocii noastre, volumul „Mărul de lingă drum” se ridică la nivelul marilor creații care se înscriu între operele clasice ale literaturii.

Romanul „Bărăgan” a fost larg apreciat de cititorii pentru țîrta care sălăștește în sufletul lui Anton Filip,

reprezentant tipic al comunistului totdeauna în primul rînd despre viața lor, despre ziua de astăzi.

Cîntorul de acum e un om care s-a născut și a trăit ani mulți în vechea orînduire, dar care s-a rupt de vechea orînduire, este dușmanul vechilor mentalități, pentru că el construiește o lume nouă. Și e firesc ca, atunci cînd el apreciază ceea ce se scrie, să pună preț deosebit, să se intereseze mai mult, de cărțile care-l vorbesc despre viața lui, despre epoca de luptă pentru înstaurarea puterii populare și despre construirea socialismului. Numărul mare de cărți închinată actualității, este semnificativ în același timp și sub raportul dezvoltării măiestriei literare, noastre realist-socialiste. Proporția în cadrul cărților premiate, între cele închinată actualității și cele cu teme din trecut, vorbește despre o sporire a capacității scriitorilor de a surprinde și trata temele vieții noi, de a zugrăvi oamenii socialismului. Dezvoltarea măiestriei scriitorilor realismului socialist se vede astfel strîns legată de sezișarea a ceea ce e nou și înaintat în viața noastră, de socialism, Căci creații ca „Mărul de lingă drum”, „Bărăgan”, „In orașul de pe Mureș”, „Războiul de drum”, „Cîntece de zi și de noapte”, surprind în mod așezat de manifestări ale noului din viața noastră.

Imensa generozitate, dăruire, dragoste de oameni a eroului liric din poezia care intitulează volumul „Mărul de lingă drum” — este expresia caracterului unui om al socialismului care, puternic și demn, se simte solid-

Trebuie să subliniem între lucrările premiate caracterul nou, interesant pe care-l are cartea lui Dumitru Almaș, o carte despre oameni și vremuri din trecut. Ea este închinată marelui cărturar moldovean Necula Milescu Spătarul, științat al înțeleptului țar Petru cel Mare și conducător al soletă trimisă de țara Moscovei la împăratul Chinei. Stăpînind o documentare serioasă, autorul a reconstituit cu imaginația, pe baza mărturiilor și izvoarelor, o înțelegătoare epocă, într-o creație originală, deosebit de atractivă pentru cititori, un nou gen de literatură — romanul reportaj. Cu și cum eroii unei picturi ar dobîndi viață reală și ar începe să se miște și să acționeze — astfel în cartea lui Dumitru Almaș învîază însemnările de călătorie ale Milescului, prînzînd contur și linie artistică, oameni pe care aceștia îi amintesc sau pe care numai ni-i închipuim.

Premiul acordat lui George Lesnea pentru versiunea românească a romanului în versuri al lui Pușkin „Evgheii Oneghin” consacra o muncă de adevărată creație desfășurată de traducător; tot astfel, premierea lui Alfred Margul Sperber pentru transpunerea în limba germană a unor creații folclorice românești reprezintă cîntarea mării de scriitori care ostensez rodnic în vîntura popularității marilor creații ale literaturii, prin traduceri realizate la un nivel artistic superior.

Importanța pe care o are munca închinată cercetării literare, reiese din premierea contribuției aduse de I. Vițner și O. S. Crohmalniceanu la alcătuirea celui de al doilea volum al istoriei literaturii romine. Nu e vorba numai despre munca de organizare și coordonare a unei asemenea lucrări, ci de însăși activitatea concretă în elaborarea textelor despre curente literare și scriitori, în periodizarea istoriei literaturii. În urmărire unei juste încadrări a fenomenului literar, în ansamblul creației unui scriitor și în cadrul întregii literaturii.

Premiile de stat pe 1954 ne vorbesc și despre sporirea exigențelor față de literatură, despre necesitatea ca literatura să obțină victorii și mai mari și mai multe. Faptul că, deși au apărut mai multe piese de teatru originale, n-a fost totuși nici una premiată, reliefează sădăbucimile care au persistat în acest sector al literaturii noastre. Dramaturgia și scenariștii noștri, autorii de cărți pentru copii, n-au dat în 1954 chipuri deosebite de bine realizate artistic. Nici critica literară n-a realizat în 1954 acei pași pe care poporul are dreptul să-i ceară unor militanți în domeniul literaturii, care au datorită să fie nelinerupt, fără „pauză”, în primele rînduri ale bătăliei pentru promovarea literaturii de înalt nivel, și împotriva diferitelor forme ale ideologiei burgheze care caută mereu să-l facă loc.

Dacă vrem, cu prilejul premiilor de stat pe 1954, să formulăm o apreciere cuprinzătoare despre succesele creațiilor originale, vom avea încadată confirmarea că literatura noastră dobîndește mereu poziții înalte, realizează succese tot mai multe, mai importante și mai durabile în zugrăvirea artistică a epocii noastre, a oamenilor noi, la înălțimea adevăratei vieții.

Mihai Gafița

PATRIEI MELE

Atîtea generații de poeți
Carpații tăi cei falnici îi cîntară
Și-atîtea doine pline de tristeți
Pe piscuri și coline rîsunară,
Dar de-atîta dragoste curată,
Tu, vrednică, niciodată n-ai fost mai mult.

Frumos e Oltul sus, ce tînar este
Cînd printre pietre apele-și destramă!
Frumoasă-i serpentina de pe creste!
Frumos șuvoiul, alb ca o maramă!
Frumos e tot ce omu-a făurit,
Tăcerii și pustiuții dînd glas,
E mindru codrul tînar, ruginit,
Frumoasă-i patria, la orice pas!

De noi mașini pămîntu-i încercat
Și brazde negre strălucesc în soare,
Țăranu-și umple sacul îndesat
Cum roua umple fiecare floare,
Uzinele se luptă pentru plan!
Tractoare mari, cu talpa de șonile,
Belșugul care crește an de an
Bîdică imn de slavă pentru tine.

Dar culete trecutului avan
Se șterg azi pe-al tău chip curat
Merg împreună muncitorii, țărani
Și la forat și la arat.
Să șerpuiască trenul printre stînci.
Să împăimînte răpitoare fiară
Și griul sănătos să-și deie brînci
Sub brazda caldă, vesel să răsară.

În ochii tăi, o patrie! Privim,
Privim acum la fața-ți minunată,
La rîmile închise ce le știm,
Pe care colți de lupi veniți în ceață
Le-au rupt din carne ta. Privim acum
Cum ultimele zdrențe le dezbracă,
Cum muncitorii pentru totdeauna,
Azvîrlă astăzi stroaie de sărac.

Mai este buruieni în grădină,
Și mărăcini mai sînt pe-a ta cîmpie
Cei aruncați cu frunțile-n țărîna,
Urcase și azi cu crudă viclenie
Căpăcane-nțunecate, umbre, șoapte
Ca ei să poată supraviețui
Și-aceste zori de viață purpurii
Să cadă astăzi iar în fund de noapte.

Luptam cu făr-de-legi și cu păcate,
Meschina lăcomie, lenea grasă,
Și nepăsarea cea ucigătoare
Aceste moșteniri urite, toate
Asupra ta, o patrie! apasă
Dar iată sapa ce sclipește-n soare
Și scaiul tot și buruiana toată
Pe ruguri mari sînt arse laolaltă.

Eroici e lupta pentru tine
Cînd vezi crescînd din mlaștini și din ceață,
Și se ridică mîndră din ruine,
Ea, viața însăși, noua noastră viață.
O, iată fața ta adevărată
Și pentru care jertve noi vom face,
Iar ziua asta, cînd ni fost creată
O cîntă tare-al nostru cînt de pace.

O, iată fața ta: un muncitor
Cu ochii gravi pe carte aplecați,
Țărani, ce-n ziua marilor sărbători,
În hairele lor noi s-au îmbrăcat.
Analfabetul orb de pînă ieri
Ce scrie azi cuvintele-n șirag
Ce scrie liber sub un liber cer
În patria cu-un nou și liber steag.

O, iată fața ta: un viitor
Cu un plan în care poate să încapă,
Orașul nou visat de muncitorii
Furnale noi, baraje noi pe apă.
O, iată fața ta: nădejdea clară
Drapelul cu culori de cercurbu
De aceea îți urăm iubită țară
Tot ca și azi să înflorești mereu.

Jurăm că vom lupta în veș și piară
Toți cei ce stau la pîndă pe șopite,
Pentru ca fraged iarba să răsără
În parcurile noastre însoțite.
Pentru a vedea-o cit mai luminată
De pace țara asta însetată,
Lupta-vom cu puterea îndîrjirii,
Soldați în a partidului armată
Sub steaua cu cinci raze a iubirii.

Erik Majtenyi
În romînește de Tudor Mănescu

VIATA UNIUNII SCRITORILOR

Șezători literare în săptămîna cărții beletristice

Pretutîndeni, în cele nouăsprezece orașe, unde au poposit în cadrul săptămîinii cărții beletristice scriitorii noștri, șezătorile înute au constituit adevărate sărbători ale cuvîntului scris, ale literaturii care exprima biruințele oamenilor muncii conștului de Partidul Muncitoresc Român. Scriitorii veneau în mijlocul oamenilor muncii în zilele în care aceștia raportau Partidului realizările înfăptuite în chestia celui de al II-lea Congres, în îndeplinirea înainte de termen a sarcinilor primului nostru plan cincinal.

În Capitală, în afară de seara de poezie de la Teatrul Tineretului, cu care s-au deschis festivitățile și la care s-au citit poezii închinată Partidului, s-au ținut numeroase manifestări organizate de către Uniunea Scriitorilor din R.P.R. și Ministerul Culturii. La Bibliotecă Nr. 1 și la Bibliotecă Centrală, scriitorii, acad. Camil Petrescu, laureat al Premiului de Stat și Marin Preda, laureat al Premiului de Stat, s-au ținut cu cititorii lor, discutînd asupra lucrărilor lor. „Un om între oameni” vol. II și „Desfășurarea”. Poetul Eugen Frunză, laureat al Premiului de Stat, a citit din versurile sale în fața arhitecților și la o altă seară, în fața ostașilor la Casa Centrală a Armatei. La Monetăria Națională au vorbit și au citit din lucrările lor Mihai Novikov, laureat al Premiului de Stat, George Dan, Letiția Popu și Viaciu Birna. La șezătorele organizate la Casa Pătrînzei Romno-Sovietice au citit versuri și promă Marcel Bresslau, Vladimir Colin, laureat al Premiului de Stat, Harașamb Zîncă, Petre Solomon și Lucia Olteanu-Utan.

Scriitorul A. G. Valida a citit în fața cadrelor Ministerului Afacerilor Interne, pagini inspirate din lupta Partidului. La uzinele „21 Decembrie” poezii George Dan și Horia Aramă au citit din versurile lor muncitorilor de aici. Cu estăteni Statului popular și raionului „N. Bălescu” s-au ținut manifestări ale scriitorilor Al. I. Ștefănescu și H. Zîncă. Maria Banuș lăucească a Premiului de Stat, Al. Jar, laureat al Premiului de Stat, Petru Vintilă Ioanichie Olteanu și Valeria Boicelescu au vorbit și-au citit din lucrările lor oamenilor muncii din Galați și Brăila.

În orașele Timișoara, Arad și Sibiu s-a deplasat în cadrul săptămîinii cărții beletristice scriitorii format din: Erik Majtenyi, laureat al Premiului de Stat, Radu Boureanu, laureat al Premiului de Stat, Fr. Munteanu, laureat al Premiului de Stat, M. Petroveanu, Remus Luca, George Dan, Cristian Sirbu, I. Heredy și Ion Hora. La șezătorile organizate aici a participat un public numeros care a primit cu însuflețire pe scriitorii oaspeți și și-a manifestat dragostea pentru literatura nouă. Au citit, de asemenea, din lucrările lor scriitorii timișoreni Al. Jebeleanu, Mircea Șerbanescu și scriitorul în limba srbă Cărpinaș Boițar.

Printre muncitorii din Petroșani, Tg. Jiu, Craiova și Pitești au venit scriitorii Mihai Dragomir, Nicolae Tăutu, laureat al Premiului de Stat, Aurel Mihale, Victor Tulbure, Gavril Mihai, Dimyev Istvan.

La Constanța au citit scriitorii Lucia Demetrius, laureată al Premiului de Stat, A. G. Valida, Virgil Teodorescu, Violeta Zamfirescu și Ion Petrace, iar la Ploiești Letiția Popu, Viaciu Birna și Nicuță Tănase. Scriitorii Dumitru Mircea, laureat al Premiului de Stat Silagyi Andras și Pascandi Geza au participat la șezătorile organizate în orașele Satu Mare și Baia Mare.

La Iași, Bacău și Brlad grupul de scriitori alcătuit din Marcel Bresslau, Ion Istrati, George Lesnea, laureat al Premiului de Stat, Dimos Rendis, Tiberiu Utar, Ștefan Luca, Toma George Măiorescu, Nicolae Tătomir, Dumitru Ignea, Victor Vintu și H. Rohan au citit din lucrările lor la șezătorile ce au avut loc în aceste orașe.

La Giurgiu, Șerban Nedelcu s-a ținut cu cititorii, discutînd despre romanul său recent apărut „Pe marginea Dunării”.

Toate aceste manifestări, la care a participat un public mai numeros ca orînd, au arătat de cîtă prețuire se bucură literatura noastră nouă cu cîtă dragoste sînt înconjurată scriitorii noștri. Ele trebuie organizate cît mai des, prilejuind pentru scriitorii în același timp cunoașterea de aproape a acelorora pentru care e scris, verificîndu-și în această confruntare directă valoarea lucrărilor lor.

G. D.

Săptămîna cărții pentru copii

Luna Cărții la sfîrșit și 31 decembrie, cu săptămîna cărții pentru copii.

Festivitățile acestei ultime etape au început duminică, 25 decembrie, la Palatul Pionierilor unde scriitorii Dumitru Corbea, Ioachim Botez, Ion Hoban și compozitorul Ely Roman au venit în mijlocul micilor cititori, să stea de vorbă cu ei și să le vorbească despre literatura scrisă pentru ei.

Marți, 27 decembrie, elevii claselor III și IV ai școlii de băieți nr. 1 s-au ținut cu Virgil Chiriac, autorul cărții „Asta-i Petru!”. A doua zi, miercuri 28 decembrie, scriitorul Octav Pănuțiu-și a vorbit elevilor școlii germane despre romanul său „Marea bătălie de la Iazul M-c” iar în dimineața de joi 29 decembrie la Palatul Pionierilor scriitorii Vladimir Colin, laureat al Premiului de

stat, și Cezar Drăgoi se întîlnesc cu pionierii și școlarii din Capitală.

Săptămîna cărții pentru copii se încheie vineri 30 decembrie printr-o reuniune a redactorilor Editurii Tineretului și a pionierilor și școlărilor din raionul 1 mai, în cadrul unei consfățiri despre cărțile pentru copii tipărite de această editură.

Manifestările organizate în Luna Cărții de către Uniunea Scriitorilor din R. P. R. și Ministerul Culturii s-au bucurat de o participare entuziasată a publicului. Cărțile noi apărute în această perioadă au fost primite cu un viu interes și librăriile au cunoscut o afliuență de cumărători care au cerut cărțile clasice, traducerii, cărțile autorilor contemporani, ca pe niște daruri luminoase ale acestor sărbători a cuvîntului scris.

S. R.

LAUDĂ UNELTELOR

Ascult intens, choralul mașinilor în noapte,
Cînt marile turbine cu spumegate jerbe,
Și biruința sondei în pătura ce fierbe,
Cînt omul și unealta, recolta lor de fapte,

Slăvesc elevatorul și navele solemne
Ce vîntură belșugul pe cheiurile lumii;
Ca gîterul în codr, nîmca mai drag nu mi-i,
Cînd luncă spre șesuri convoiele cu lemne;

Cînt omul, înțeleptul născător de-unelte:
Cînt omul care forțe, și minții, le supune
Voinței lui de jaur, visării ziditoare
Ce urcă schelele urieșească-n soare,
Și-n mina căru lumea podoabă-i și minune.

LAUDĂ CIOCANULUI

Unealta omului e bucuria

Auzi acoarami grele iscate de ciocane?
Solemnă simfonie de lîniști și de sunori?
Cum auie ecoul prin codrul de coloaș
Crescute din sămînța metalelor tonuri!

Ascultă răbunirea din funduri de-abataje,
Ce troznesc de stihie cînd crapă antracitul!
Ascultă cum se rupe din rădăcini granitul,
Ciocanele cum schimbă a' țării peisaje!

Imensă uirue sub joosele arcade!
Hefăistos trudește din mituri elnești:
El osia i-o prinde pămîntului, în clești...
Se clatină pămîntul... gigant barosul cade...

Bat marile ciocane de dincolo de noui,
Prînd bolțile albastre în nituri de lueferi,
Le răzîmă-n plăștrii umanelor priceperi
Și-și suie armonia imenselor ecouri.

Romulus Vulpescu

Premiul de Stat al R.P.R. acordat pentru lucrări deosebite de valoroase realizate în domeniul literaturii în anul 1954

Consiliul de Miniștri al Republicii Populare Romine a acordat Premiul de Stat al Republicii Populare Romine pentru lucrări deosebite de valoroase realizate în domeniul literaturii în anul 1954, după cum urmează:

- Proză**
- CLASA I-a ÎN VALOARE DE 30.000 LEI
Scriitorului Valerian Em. Galan — pentru romanul „Bărăgan” (vol. I).
- CLASA II-a ÎN VALOARE DE 25.000 LEI
Scriitorului Dumitru Almaș — pentru romanul „Necula Milescu Spătarul”.
- CLASA III-a ÎN VALOARE DE 15.000 LEI
Scriitorului Francisc Munteanu — pentru romanul „In orașul de pe Mureș”.

Poezie

CLASA I-a ÎN VALOARE DE 30.000 LEI
Poetului Mihai Beniuc — pentru volumul de versuri „Mărul de lingă drum”.

CLASA II-a ÎN VALOARE DE 25.000 LEI
1. — Poetului George Lesnea — pentru traducerea romanului în versuri „Evgheii Oneghin” de A. S. Pușkin.
2. — Poetului Mihai Dragomir — pentru poemul „Războiul”.
3. — Poetului Alfred M. Sperber — pentru traducerea în limba germană a volumului „Poezii populare romînești”.

CLASA III-a ÎN VALOARE DE 15.000 LEI
1. — Poetului Kiss Jenő — pentru volumul de versuri „Rapsodie de drum”.
2. — Poetului Anatol E. Baconski — pentru volumul de versuri „Cîntece de zi și de noapte”.

Critică literară

CLASA II-a ÎN VALOARE DE 25.000 LEI
Profesorului univ. Ion Vițner și conferențiarului univ. Ovid S. Crohmalniceanu — pentru contribuția dată la elaborarea volumului II al „Istoriei literaturii romine”.

POETUL ȘI PARTIDUL

Visam — poezii sint mereu
Năstrușnici în visare.
Visam că îți făcusem, eu,
La-nțrecere chemare.
Un plan semeț! Zis și făcut!
Propunerea mea țî-a plăcut.

... Cîntam despre trecut, vădeam.
Amara lui recoltă —
Și pe tovarășii — chemam
La luptă și revoltă.
Tu însă-i făureai pe cei
Care luptară-n anii grei.

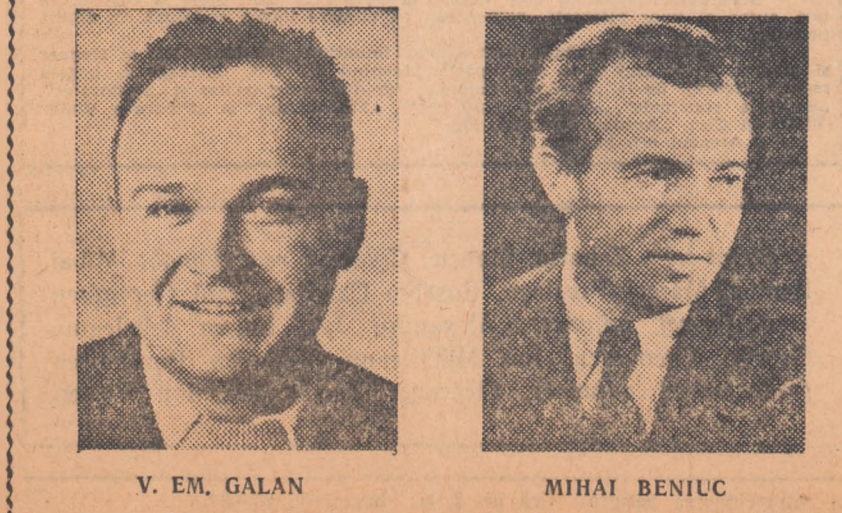
Cîntam pe tonuri grave-apoi
Dorița de dreptate
A robilor, — frînți de nevoi
Setoși de libertate.
Dar tu ai scos, prin luptă ta,
Poporul din robia grea.

Cînd prima oară am privit
Spre noua noastră viață,
Spre socialismul făurit
Prin muncă îndrăzneală —
De teme, n-am dus lipsă, vai!
Căci lumea, tu o re-creai.

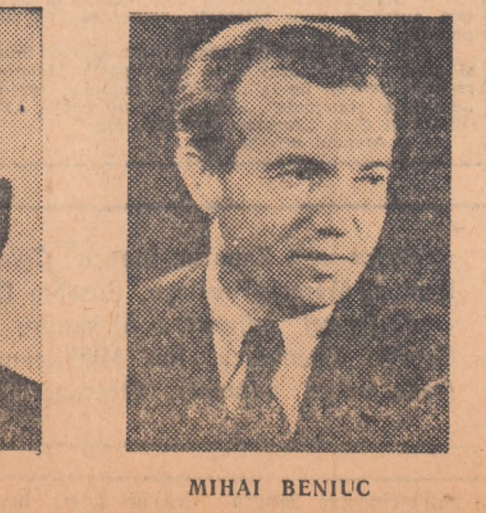
Atunci, cîntat-am tot ce-n vis
Mi se vădea anume
Și am vorbit — prin graț, prin scris —
De viitorul lume.
Dar visul, tu l-ai intrupat
Și Miine-n Astăzi l-ai schimbat...

... Și m-am trezit din vis, vîzînd
Și tîlcul lui: Poezii,
Oricît ar cuteza, visînd, —
Rămîn în urma vieții,
Orice-aș fi pus în cîntul meu,
Tu mi l-ai întrecut mereu!

Alfred Margul Sperber
În romînește de Petre Solomon

V. E. GALAN

MIHAI BENIUC

DUMITRU ALMAȘ

MIHAI DRAGOMIR

ALFRED M. SPERBER

ION VIȚNER

OVID S. CROHMALNICEANU

PE DRUMURILE REPUBLICII NOASTRE POPULARE

Cu traisin-bă mă știu drumurile Patriei. Pe bulevardele Bucureștilor sau într-un parc din Sighetul Marmației...

Drumul de la Baia Mare la Sighet e un șarpe uriaș care se târășește gârlind spre vîrf. Pentru a se coborî șierind de partea ceaaltă a Gutinului...

Seara țirziu am ajuns la Sighet. Tîn minte, încă din copilărie, cînd cineva voia să-mi vorbească despre o distanță asemenea celeia de la pămînt la planeta Marte...

S-au scurs cîteva decenii de cînd D. R. Ioanidescu proclama România drept o țară eminentă agricolă. Dar nu s-au scurs cîteva luni de cînd la firgul de moște din Izmir...

Un spital modern de adulți în centru. Un spital de copii în stilul unui mare „câlet” elvețian, la marginea orașului...

În minte impresia primului „Salon oficial” deschis în primul an republican, în fostul palat regal. Înăuntru, pe pereți, figurile avintate ale Anel Ipătescu, Horia Doja, Bălcescu...

Și cui se datoresc toate aceste răsturnări de straturi mai profunde decît cutremurele geologice? Nu unui destin nor, nu unor simple întâmplări...

Veronica Porumbacu

Un eveniment literar

Ediția „Cartea rusă” a tipărit într-un volum masiv, de aproape o mie de pagini, în condiții grafice deosebite, „Antologia poeziei sovietice”...

NOTE POLITICE Reînvierea militarismului german

M-au căzut zilele acestea sub ochi cîteva ziare din Republica Federală Germană. Cele mai multe dintre ele au publicat la loc de onoare, pe pagina întâia, o fotografie extrem de interesantă...

Cu ajutorul și din îndemnul cercurilor agresive anglo-germane și cu complicitatea citorva politicieni reacționari francezi, a început, așadar, înarmarea Republicii Federale Germane...

Dacă am avea la îndemînă numai acest singur fapt și încă am putea trage concluziile venite asupra scopului pe care și-l propune militaristii vest-germani de astăzi...

Ordinul „Crucea de fier”, care se conferă germanilor numai în timp de război, a fost înființat în 1813 de către Friedrich Wilhelm al III-lea...

Sub semnul „Crucei de fier” și-au purtat apoi războaiele lor de cucerire Wilhelm I și cancelarul său Bismarck, supranumit și el, ca și faimoasa cruce, „de fier”...

Mulți dintre soldații germani care au căzut pe pămînt francez și au putrezit în pămînt francez, avînd atîrnate de gîturile lor „Crucea de fier”...

Undeva, într-una din paginile scrise de el la bîtrîne, Bismarck mărturisea că dîndre toate decorațiile cu care l-a milostivit regele, împăratul și căreșul său...

Într-una din cuvîntările pe care le-a ținut astăzi toamnă, cînd se afla în viața la Moscova, cancelarul Adenauer a declarat că „dacă i-ar fi stat în puteri, l-ar fi sugrumat cu propriile lui mâini pe Adolf Hitler”...

Cancelarul lui Adenauer, care de altfel nici unui alt german așa cum se știe, nu l-a stat în puteri să-l sugruma pe aventurierul austriac devenit, cu ajutorul virurilor capitaliste germane, stăpîn al Germaniei...

Da! trupele sovietice au ingenunchiat și au nîmicit armata hitleristă, gătită cu crucei incirgiate, cu „vultur negri” și cu „Cruce de fier”...

Într-una din cuvîntările pe care le-a ținut astăzi toamnă, cînd se afla în viața la Moscova, cancelarul Adenauer a declarat că „dacă i-ar fi stat în puteri, l-ar fi sugrumat cu propriile lui mâini pe Adolf Hitler”...

Zaharia Stancu

Pe urmele lui Eftimie Murgu

voi face toate pentru ca să fac alianță între aceste două țări”. Iar, în post-scriptum, insistă: „Bine este dar să ne înțelegem; și Dvoastră bine ar fi să autorizați pre cineva s-o tracta în numele țării, că nu-i bine să stăm izolați”...

Un răspuns caustic este adresat grupului lojic, reacționar și sovînic, de către Murgu și alții, în paginile publicate de Barț „Foaje pentru minte, inimă și învătătură”, la 9 august 1849...

„De veacuri încoace dovedesc românii simpatia și dragostea lor către ungurii”. Românii cu ei s-au bucurat, cu ei au și plîns... „Noi bine știm cum își bat capul unii din aristocrați a monopoliza ei singuri drepturile cîștigate; și poporul, care nu vojește mai mult a suferi monopolul drepturilor, după părerea lui lojica visează și zidește cetați deșarte. Domnule! Aceasta nu este viață...”...

Revoluția din Transilvania începe să cunoască înfrîngerile grele datorate lipsei de unire dintre forțele revoluționare. E momentul despre care Bălcescu va scrie: „Am văzut însumi roșindu-mă de rușine că Românii se luptară pentru libertate sub steagul celui mai mișev, mai cumplit și mai învechit despotism; este adevăr că Românii se lăsară a fi înșelați de Austriaci, care exploatarea eroismul lor”...

Savin Bratu

RAFAEL ALBERTI

„M-am născut la 16 decembrie 1902 în Portul Santa Maria (Cádiz), dintr-o familie burgheză și catolică. Am urmat pînă în al treilea an de studii în vederea bacalaureatului”...

După mutarea familiei mele la Madrid, în 1917, am părăsit studiile universitare, în favoarea picturii. În 1922 am jucat o expoziție la Ateneo. Motive de sănătate mă obligară, pușină vreme după asta, să-mi duc viața la munte, în Sierra de Guadarrama și Rute, unde am prins să-mi scriu cele dintîi poezii...

Acetia erau declarațiile autobiografice pe care Rafael Alberti, poet militant, luptător antifascist, le făcea cu două decenii în urmă, în 1934, lui Gerardo Diego, care le-a publicat în Antologia sa de Poezie Spaniolă Contemporană (Madrid, Siglo, 1934, imp. 5. Aguirre, pag. 604)...

După „Marinero en tierra”, Alberti a mai publicat în Spania volumele „La amante” (Iubita); „El alba del abeli” (Zorile micșunelui); „Cal y canto” (Var și nisip); „Tontas” (versuri populare); „Sobre los ángeles” (Despre îngeri) și o antologie a versurilor proprii (1931)...

Poetica lui Rafael Alberti s-a definit de timpuriu. Cu același prilej, poetul mărturisea: „Am încercat o mulțime de drumuri, folosindu-mă, uneori, de tendințele estetice cu care simpatizam”...

„Înaintea, poezia mea era în slujba mea și a cititor, doar. Azi nu mai e așa. Ceea ce mă împinge să scriu e aceeași cauză care pune în mișcare pe muncitori și pe țărani: ureau să spun, o cauză revoluționară. Cred din tot sufletul că drumul cel mai nou al poeziei aicea stă”...

Lui FEDERICO GARCIA LORCA

T O A M N A

În noaptea-n care vînturi bat avn Junghind ca un hangăr cadavru verii, Iji văd, schișat în negrul încăperi, Chipul tău maur cu profil gitan,

Cîmpie-n floare. Riuri, — iatagane Roșite-n singe neunntit, de flori. Răsuri. Islaze. Turme și păstori. Prin munți, haiduci vreo patruzeci, par stane.

Tu te deștepti la umbră de măslin Cu gureșele păsări lăutare, Pămînt și cer în inimă-ți se-mbin.

Lăsindu-și, blinde, sacrele altare, Drept jertfe anemone își închină Azi murele cîntării populare.

INVITAȚIE LA AER

Viu să te-mbiu, beznă, la aer. Beznă a douăzeci de veacuri: La aerul adevăratului, La aer, aer, aer!

Beznă ce nu ieși nicicînd Din șeștera ta, și lumii Nu i-ai dat înapoi șieratul Pe care l-a scos, născîndu-te, aerul! Aerul, aerul, aerul!

Beznă fără de rațe, mineră Prin străfundurile adincului A douăzeci de mormînte, douăzeci De veacuri fără de aer, Fără aer, aer, aer!

Beznă: spre pisciri, beznă, Spre aerul adevăratului Spre aer, aer, aer!

RUGA DE DIMINEAȚA

Sus muncitori, De cu zori! Pe un catir sur Zorile cară la piașă Zvon de rumori. Muncitori!

Să sune din corn vinătorii, Să-nfigă securi tăietorii, Să-și mine turma-n poleni Păstori!

BALADA CELUI CARE N-A VAZUT GRANADA

Peste mări și țări, ce departe-s, peste cîmpuri și munți Azi creștetu-n-am cărutat alți sori și văd... Nicicînd n-am fost la Granada!

Creștetul meu cărut, ani pierduți... Aș vrea să regăsec cărările tăiate, Nicicînd n-am văzut-o, Granada!

Dați minii mele-o creangă-nverzită de lumină, Friu cî mă scur, galop cî mă întins. Nicicînd n-am intrat în Granada!

Ce neam vrăjmas îi șade azi pe metereze? Cine-i impuie limpezile zări ale văzduhului? Nici cînd n-am fost la Granada!

Cine-i întemnețează grădinile, și ghi-i pune Cătușe și călușe hăvuzelor cu șiere? Nicicînd n-am văzut-o, Granada!

Veniți toți cei ce n-ați văzut Granada: E singe scruse, e singe ce ne cheamă Nicicînd n-am intrat în Granada!

E singe scurs din frații cei măi buni, E singe prind miriși și apa de prin curți. Nicicînd n-am fost la Granada!

Celui mai drag prieten i-e singele prin mîrț E singe și prin Darro, e singe prin Genil! Nicicînd n-am văzut-o, Granada!

De-s nalte turuiriile ei, măi naltă-i vitejă. Veniți prin munți, peste mări și cîmpii: Voi intra în Granada!

În romînește de Ion Frunzetti

1) Bacalaureatul în Spania era de fapt licență; egal cu examenul de stat de la facultățile noastre. 2) Fernando Villalon, poet născut la Sevilla în 1881, mort la Madrid în 1930, autor al unor pitorești „romances” cu color local andaluz, în formă populară. 3) Juan Ramón Jiménez, poet spaniol important, născut în 1881 la Moguer și stabilit în Madrid unde și-a tipărit, începînd din 1900, întreaga sa bogată recoltă literară, de la „Jardines Lejanos” (grădini îndepărtate) și „Pastorales”, „Sonetele spirituale”, „Jurnalul unui poet”, „Eternidades” și „Piedra y Cielo” (Piatră și Cer), „Antologii” (1931), etc. 4) Ateneul din Madrid.

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihai Beniuc, Marcel Breșlașu, Eusebiu Camilar, Paul Gheorgescu (redactor-șef adjunct), Alexandru Jar, Eugen Jebeleanu, George Macoveșcu, Ion Mihăileanu, Veronica Porumbacu (redactor-șef adjunct), Cicerone Theodorescu, Ion Vitner.